

Bruxelles, 16.1.2020.
COM(2020) 6 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**Godišnje izvješće o operacijama humanitarne pomoći Europske unije financiranim
2018.**

UVOD	2
OPERACIJE HUMANITARNE POMOĆI kojima je pružena potpora 2018.	2
Pregled glavnih operacija humanitarne pomoći kojima je pružena potpora 2018.	3
Horizontalni prioriteti	9
Sažetak evaluacije izvršenih 2018.	11
Proračun za 2018.....	12
DODATNE INFORMACIJE I IZVORI.....	13
Popis partnera koji su potpisali Okvirno partnerstvo za 2014.	13

UVOD

U ovom se izvješću predstavljaju glavne aktivnosti Unije i postignuća njezinih politika u području humanitarne pomoći, koje je Europska komisija ostvarila 2018. Izvješće je izrađeno u skladu s člankom 19. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996.

OPERACIJE HUMANITARNE POMOĆI kojima je pružena potpora 2018.

Tijekom posljednjih desetljeća humanitarne krize postale su sve složenije i ozbiljnije. Sukobi su i dalje glavni uzrok humanitarnih potreba, a zbog prirodnih je katastrofa mnogima i dalje hitno potrebna pomoć (2018. ju je trebalo više od 134 milijuna ljudi).

EU je i dalje jedan od najvećih donatora. Za najranjivije osobe mobilizira humanitarnu pomoć te im pomaže u okviru civilne zaštite. Međutim, zbog ograničenja pristupa potrebitima i sigurnosnih uvjeta na nove krize nije lako brzo odgovoriti.

Europska komisija imala je vodeću ulogu u odgovaranju EU-a na krize te je financirala operacije humanitarne pomoći u iznosu većem od 1,8 milijardi EUR (humanitarnim apelom UN-a zatraženo je 25,4 milijardi USD) u više od 90 zemalja, s posebnim naglaskom na potporu stanovništvu pogodjenom sukobima u Siriji i izbjeglicama u susjednim zemljama.

Promicanje principijelnosti pri pružanju humanitarne pomoći i poštovanja međunarodnog humanitarnog prava bilo je među najvažnijim ciljevima Komisije. EU je i dalje imao vodeću međunarodnu ulogu jer je predsjedao dvjema donatorskim skupinama: skupinom za potporu donatorima Međunarodnog odbora Crvenog križa i skupinom za dobru praksu doniranja humanitarne pomoći (kojom je predsjedao zajedno sa Švicarskom). Nadalje, Komisija je do siječnja 2019. predsjedala globalnom iniciativom Poziv na djelovanje za zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja u kriznim situacijama. Rodno uvjetovano nasilje i obrazovanje u kriznim situacijama i dalje su glavni prioriteti humanitarnog djelovanja EU-a.

Komisija je radila na postizanju otpornosti kao odgovor na krize i nestabilnosti u cijelom svijetu. U tom je kontekstu postigla napredak u povezivanju humanitarne pomoći s razvojem. Mirovni element te povezanosti potvrđen je tijekom neformalnog sastanka Vijeća za vanjske poslove za razvoj u rujnu 2018. na kojem je zaključeno da bi se „trostrukom” povezanošću (humanitarna pomoć-razvoj-mir) problem dugotrajnih kriza trebao nastojati riješiti principijelnim humanitarnim djelovanjem.

Komisija je nastavila raditi na postizanju veće isplativosti u skladu s obvezama preuzetima u okviru velikog dogovora koji su donatori i operativne agencije postigli na Svjetskom humanitarnom sastanku na vrhu. U tom je pogledu Komisija izdala Smjernice za provedbu opsežnih novčanih prijenosa, kojima se osigurava da više sredstava dođe do korisnika, a da ih manje otpada na administrativne troškove. U tom je kontekstu EU nastavio provoditi svoj najveći program novčane pomoći: mrežu za hitnu socijalnu pomoć (ESSN) izbjeglicama u Turskoj.

Pregled glavnih operacija humanitarne pomoći kojima je pružena potpora 2018.

Europska komisija odgovorila je na brojne krize i katastrofe u cijelom svijetu. Neke od njih detaljnije su opisane u nastavku.

Odgovor na hitne situacije

Komisija se koristila posebnim paketom instrumenata za hitne situacije kako bi brzo odgovorila na nove krizne situacije i na ozbiljno pogoršanje postojećih kriza koje se nije moglo predvidjeti u trenutku donošenja godišnje odluke o financiranju. Paket instrumenata za hitne situacije sadržava četiri instrumenta: alat za odgovor na posebno hitne situacije velikih razmjera (ALERT), alat za borbu protiv epidemija, alat za odgovor manjih razmjera i potporu Fondu za hitnu pomoć u katastrofama (DREF) Međunarodne federacije društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca (IFRC).

Alatom ALERT osigurava se brzo izravno financiranje kako bi se odmah odgovorilo na iznenadne prirodne katastrofe velikih razmjera koje pogađaju više od 100 000 osoba. Tijekom 2018. osigurano je 8,65 milijuna EUR za odgovor na velike poplave u Keniji, Etiopiji i Nigeriji, potrese i cunami u Indoneziji te učinke tropske ciklone na Filipinima.

Putem alata za borbu protiv epidemija osigurana su hitna finansijska sredstva za sljedećih pet epidemija: groznicu Lassa (Nigerija), ebolu (DR Kongo) i koleru (Džibuti, Niger i Zimbabve). Za to je isplaćeno 2,775 milijuna EUR.

Alat za odgovor manjih razmjera upotrijebljen je kako bi se odgovorilo na sedam prirodnih katastrofa u ukupnom iznosu od 2,225 milijuna EUR, i to u sljedećim zemljama: Tongi (tropska oluja), Nigeriji (izbjeglička kretanja), Nikaragvi (gradanski nemiri), Gvatemali (erupcija vulkana), Laosu (pučanje brane), Venezueli (poplave) i Haitiju (potres).

Europska komisija bila je i jedan od glavnih donatora DREF-a i pridonijela je realizaciji 39 operacija u ukupnom iznosu od 3,9 milijuna EUR, što čini oko 25 % sredstava za 2018.

Kriza u Siriji

Sirijska je kriza 2018. ušla u svoju osmu godinu. U tom su razdoblju ofenzivna djelovanja i promjene u pogledu kontrole nad državnim područjem doveli do masovnog raseljavanja, žrtava i ogromnih stradanja više od 13 milijuna ljudi. Komisija je pružila pomoć za spašavanje života, uglavnom osiguravanjem hrane, lijekova, vode i skloništa. Mjere Komisije bile su od koristi stanovništvu u Siriji i sirijskim izbjeglicama u Libanonu, Jordanu i Egiptu. Humanitarna pomoć Komisije iznosila je 260 milijuna EUR.

Nadalje, EU je sudjelovao u brojnim međunarodnim diplomatskim inicijativama, kao što su konferencija „Potpora budućnosti Sirije i regije” održana u Bruxellesu, humanitarna radna skupina Međunarodne skupine za potporu Siriji u Ženevi, sastanci viših dužnosnika u Oslu i u Berlinu te druge aktivnosti zagovaranja radi promicanja poštovanja humanitarnih načela i međunarodnog humanitarnog prava. Na konferenciji u Bruxellesu upozorilo se na teško stanje

pogođenih civila u Siriji te su preuzete obveze u ukupnom iznosu od 3,5 milijardi EUR za 2018. i višegodišnje obveze u iznosu od 2,7 milijardi EUR za razdoblje 2019.–2020.

Turska

EU je u lipnju 2018. postigao dogovor o osiguravanju dodatnih 3 milijarde EUR za Instrument EU-a za izbjeglice u Turskoj kako bi se pružila potpora sirijskim izbjeglicama. U toj je drugoj transi 2018. izdvojeno 550 milijuna EUR, od čega je 50 milijuna EUR namijenjeno humanitarnoj pomoći, uglavnom u području zaštite i zdravlja. Time su se sredstva humanitarne pomoći koja su ugovorena u okviru Instrumenta povećala na više od 1,45 milijardi EUR.

Glavnim humanitarnim programom Instrumenta, mrežom za hitnu socijalnu pomoć, nastavile su se ispunjavati osnovne potrebe i potrebe zaštite 1,7 milijuna korisnika. To je bio najveći pojedinačni humanitarni projekt u povijesti EU-a. Nadovezujući se na ESSN, EU od početka 2017. financira projekt uvjetovane novčane pomoći za obrazovanje (CCTE) te je do prosinca 2018. pružio potporu redovitom pohađanju škole za 517 000 djece.

Zapadni Balkan

Humanitarne aktivnosti EU-a tijekom 2018. bile su uglavnom usmjerene na potporu izbjeglicama i migrantima u Bosni i Hercegovini. Lokalne zajednice i međunarodne organizacije pružile su osnovnu pomoć kao što su hrana, sklonište i osnovna zdravstvena skrb. Međutim, njihovi su kapaciteti bili preopterećeni te je u svibnju 2018. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine službeno zatražilo pomoć EU-a.

Europska komisija dodijelila je 2018. humanitarnu pomoć u iznosu od 2 milijuna EUR kako bi se odgovorilo na potrebe izbjeglica i migranata. Kratkoročna pomoć nadopunjena je srednjoročnom potporom u iznosu od 7,2 milijuna EUR.

Ukrajina

Iako se sukob dogodio prije više od četiri godine, istočnoj je Ukrajini 2018. i dalje bila potrebna humanitarna pomoć. Sukob je pogodio više od 4,4 milijuna ljudi, od čega je najmanje 3,4 milijuna trebalo humanitarnu pomoć. Ograničeni pristup humanitarne pomoći te nepovoljni politički i sigurnosni događaji pogoršali su humanitarnu situaciju. Velika politizacija sukoba i smanjenje dodijeljenih sredstava donatora dovodili su u pitanje pružanje humanitarne pomoći.

EU i njegove države članice i dalje su bili jedan od najvećih donatora humanitarne pomoći, s ukupno 232 milijuna EUR potpore. EU je nastavio pružati životno važnu potporu najranjivijim osobama i istodobno promicati neometan prijelaz na srednjoročnu i dugoročnu pomoć u drugim područjima istočne Ukrajine.

Kriza u Jemenu

Najveća humanitarna kriza 2018. bila je u Jemenu, gdje je 22,2 milijuna ljudi trebalo pomoći. Stalni sukobi, kršenja međunarodnog humanitarnog prava i slabo gospodarsko stanje zemlje izazvali su najveću krizu u pogledu sigurnosti opskrbe hranom za 20 milijuna ljudi. Ofenziva na grad Hodeidu započeta u lipnju 2018. dovela je do raseljavanja više od 500 000 ljudi te je

dodatno pojačala krizu. Osim toga, u Jemenu je i dalje vladala epidemija kolere.

Komisija je tijekom 2018. povećala svoj odgovor na krizu osiguravši 127,5 milijuna EUR pomoći za spašavanje života za više od 14 milijuna ranjivih osoba.

Regionalna kriza u Maliju

Oružani sukob i nasilje postali su intenzivniji, a njihove posljedice stalno su se širile na susjedne zemlje: Burkinu Faso, Mauritaniju i Niger. Oko 390 000 osoba prisilno je raseljeno. Humanitarne potrebe zbog toga su se povećale, dok su problemi u pogledu pristupa i dalje bili prisutni.

Komisija je 2018. osigurala 61 milijun EUR humanitarne pomoći, s glavnim naglaskom na zdravlje i prehranu, kojom je bilo obuhvaćeno 80 % zdravstvenih područja na sjeveru. Ukupno je oko 160 000 ranjivih osoba primilo hitnu pomoć u hrani. Više od 124 000 djece mlađe od pet godina koja su patila od teške akutne pothranjenosti primilo je životno važnu pomoć u hrani, a tisuće djece u sjevernom i središnjem Maliju bilo je obuhvaćeno aktivnostima u području obrazovanja u izvanrednim situacijama. Nadalje, Komisija je osigurala pomoć u hrani za više od 140 000 malijskih izbjeglica u Burkini Faso i Nigeru te pomoć u hrani i obrazovanje u izvanrednim situacijama malijskim izbjeglicama u Mauritaniji.

Kriza u Sahelu

Sahel se 2018. zbog nestašice hrane i manjkave prehrane suočio s krizom kakva godinama nije bila zabilježena. Sve veće širenje sukoba te poljoprivredna i stočarska kriza pogoršali su postojeću složenu situaciju koja pogađa sve ranjivije stanovništvo.

Komisija je pogodjenim zemljama pružila hitnu pomoć u ukupnom iznosu od 272,9 milijuna EUR. Više od 1,1 milijun ranjivih osoba primilo je pomoć u hrani, a više od 450 000 djece koja su patila od teške akutne pothranjenosti primilo je životno važno lijeчењe. EU aktivno radi na povezivanju humanitarne pomoći i razvoja jačanjem otpornosti pogođenog stanovništva, smanjenjem humanitarnih potreba i uklanjanjem temeljnih uzroka nesigurnosti u opskrbi hranom i akutne pothranjenosti.

Kriza na području uz jezero Čad

Sukobi i nasilje tijekom 2018. nastavili su snažno utjecati na 17 milijuna ljudi koji žive na tom području. Više od 2,7 milijuna ljudi, uključujući 1,5 milijuna djece, prisilno je raseljeno unutar zemlje ili u susjedne zemlje. Ozbiljna nesigurnost u opskrbi hranom i akutna pothranjenost ostali su na kritičnoj razini. Tri milijuna ljudi suočavalo se s velikom nesigurnošću u opskrbi hranom.

Komisija je dodijelila više od 105 milijuna EUR kako bi odgovorila na različite humanitarne potrebe u pogodjenim zemljama. Znatna sredstva upotrijebljena su za pružanje pomoći u hrani, osnovne zdravstvene skrbi, usluga opskrbe vodom i sanitarnih usluga, skloništa te kućanskih potrepština za interno raseljene osobe, izbjeglice i ranjive zajednice domaćine. Na konferenciji o regiji jezera Čad održanoj u Berlinu u rujnu 2018. omogućeno je obnavljanje međunarodne obveze pružanja potpore zemljama uz jezero Čad. EU je tada najavio financiranje u iznosu od

138 milijuna EUR za humanitarnu i razvojnu pomoć.

Regionalna kriza u Srednjoafričkoj Republici

Stanje se nastavilo pogoršavati, a posljedice su se sve više osjećale i u susjednim zemljama. Pojačala se borba između oružanih skupina, a napadi na humanitarne radnike postali su učestaliji. Više od polovine stanovništva Srednjoafričke Republike (oko 2,5 milijuna ljudi) trebalo je humanitarnu pomoć. Gotovo dva milijuna ljudi suočavalo se s akutnom nesigurnošću u opskrbi hranom, a dvije trećine stanovništva nisu imale pristup osnovnoj zdravstvenoj skrbi. Otprilike svaki četvrti građanin bio je prisilno raseljen, unutar zemlje ili u susjedne zemlje (Kamerun, Čad i DR Kongo).

Za tu je krizu Komisija dodijelila više od 33 milijuna EUR humanitarne pomoći. To je uključivalo hitnu potporu stanovništvu pogodjenom sukobima u Srednjoafričkoj Republici te izbjeglicama u susjednim zemljama.

Demokratska Republika Kongo

Humanitarna situacija nastavila se pogoršavati s obzirom na to da je stanovništvo bilo pogodeno stalnim sukobima, prisilnim raseljavanjem i nestabilnom političkom situacijom. U kolovozu 2018. proglašena je deseta i najveća epidemija ebole u DR Kongu. To je bila prva epidemija na području pogodjenom sukobima, a odgovor na nju bio je zahtjevan zbog nasilnog otpora zajednice i velike opasnosti od regionalnog širenja. Osim toga, više od 13 milijuna ljudi u DR Kongu bilo je suočeno s nesigurnošću u opskrbi hranom, dvostruko više nego 2017. Proteklih je godina oko 4,5 milijuna osoba prisilno raseljeno, a još je 800 000 Kongoanaca potražilo utočište u susjednim zemljama.

Finansijska sredstva EU-a iznosila su više od 80 milijuna EUR, a bila su u prvom redu usmjerena na pomoć za spašavanje života i logističku potporu putem humanitarnog zračnog prijevoza. Kada je riječ o odgovoru na epidemiju ebole, EU je blisko surađivao s vladom DR Konga i ključnim partnerima te je osiguravao stručno znanje, logističku potporu i financiranje operacija, i to ne samo u DR Kongu nego i u susjednim zemljama.

Somalija

Humanitarne potrebe i dalje su bile velike zbog jake suše i stalnih oružanih sukoba. Stanje u pogledu sigurnosti u opskrbi hranom i prehrane i dalje je bilo kritično te je 6,2 milijuna ljudi (polovina stanovništva) trebalo humanitarnu pomoć. To je uključivalo 2,6 milijuna interna raseljenih, a upitno zaštićenih osoba koje su živjele u prenapučenim naseljima, od kojih je 300 000 bilo prisilno protjerano iz stambenih prostora u državnom vlasništvu u gradskim područjima.

Sredstvima EU-a u iznosu od 89 milijuna EUR omogućeno je partnerima da osiguraju pomoć za spašavanje života u obliku gotovine, zdravstvene i prehrambene skrbi, skloništa, vode, sanitarnih usluga i higijene. Zahvaljujući humanitarnoj pomoći i povoljnim kišama broj osoba suočenih s velikom nesigurnošću u opskrbi hranom smanjio se za 54 % u razdoblju od 2017. do 2018. U suradnji s donatorima razvojne pomoći poduzete su inicijative za prijelaz s hitnih mjera na predvidivu sigurnosnu mrežu kojom će se moći odgovoriti i na iznenadne šokove.

Humanitarna situacija i dalje je nestabilna, a potrebe su veće od onih prije izbjijanja krize prije dvije godine.

Etiopija

Zbog međuetničkog nasilja od 2017. interno je raseljeno tri milijuna osoba. Provođenjem politike otvorenih vrata Etiopija je postala jedna od afričkih zemalja s najvećim brojem izbjeglica: ondje je živjelo više od 900 000 izbjeglica iz Južnog Sudana, Somalije i Eritreje. Humanitarni dionici bili su zabrinuti zbog nedostatka odgovarajuće pomoći za novoprstigle osobe zbog kojeg je došlo do vrlo visokih stopa pothranjenosti.

Komisija je 2018. pridonijela sa 63 milijuna EUR kako bi se odgovorilo na potrebe ljudi pogođenih krizom u Etiopiji. Surađujući s partnerima, EU je izbjeglicama iz Južnog Sudana i Eritreje pružio pomoć u obliku hrane, skloništa, osnovnih kućanskih potrepština, liječenja pothranjenosti, vode i sanitarnih usluga. Najveći dio finansijskih sredstava bio je namijenjen interno raseljenim osobama koje su morale pobjeći zbog nasilja i uništenja njihovih domova i sredstava za život.

Sudan

Društveno-gospodarska kriza koja je započela početkom 2018. dovela je do pogoršanja humanitarne situacije. Slab pristup uglavnom hrani i zdravstvenoj skrbi, u kombinaciji s negativnim mehanizmima za rješavanje problema, doveo je i do povećanih potreba za zaštitom. Velik broj ljudi suočavao se s nesigurnošću u opskrbi hranom već tijekom sezone žetve, a situacija se pogoršala u vrijeme između dviju žetvi te se broj pogođenih osoba povećao na oko šest milijuna, što je uzrokovalo veliku osjetljivost i kritične razine teške akutne pothranjenosti. Sve veća ograničenja fizičkog pristupa stvorila su dodatne prepreke.

Kako bi odgovorila na sve veće humanitarne potrebe u Sudanu, Komisija je mobilizirala 41 milijun EUR za potporu odgovoru na najhitnije potrebe.

Venezuela

Životni uvjeti stanovništva pogoršali su se zbog društveno-gospodarske i političke krize. Nedostatak lijekova u kombinaciji sa znatnim smanjenjem kapaciteta zdravstvenog sustava doveo je do sve većeg broja osoba koje nemaju pristup liječenju. Zbog obustave preventivnih programa, pogoršanja sanitarnih uvjeta i smanjene procijepljenoosti izbilo je nekoliko velikih epidemija zaraznih bolesti. Stope pothranjenosti na mnogim su područjima premašile kritične razine. Stope ubojstava i nasilja i dalje su bile među najvišima u svijetu. Do kraja 2018. više od 3,2 milijuna ljudi napustilo je zemlju i otišlo uglavnom u Kolumbiju, Peru, Ekvador i Brazil.

EU je dodijelio ukupno 32 milijuna EUR za osiguravanje u prvom redu zdravstvenih i prehrambenih usluga, vode i sanitarnih uvjeta, zaštite i obrazovanja u izvanrednim situacijama te za potporu zajednicama domaćinima. Taj iznos uključuje povećanje sredstava iz ERF-a od 7 milijuna EUR za podupiranje odgovora na hitne humanitarne potrebe.

Kolumbija

Humanitarne su potrebe porasle, poštovanje međunarodnog humanitarnog prava dovedeno je u pitanje, a nasilje koje su nad civilima provodile oružane skupine uzrokovalo je raseljavanje stanovništva. Tijekom 2018. raseljeno je više od 150 000 osoba, a milijun osoba bilo je zatočeno ili im je kretanje bilo ograničeno. Do kraja godine susjedne zemlje primile su oko 300 000 kolumbijskih izbjeglica. Istodobno su zbog eskalacije krize u Venezueli ljudi bježali u Kolumbiju. Zemlja je u velikoj mjeri bila izložena i prirodnim katastrofama, a na područjima pogodenima sukobima bio je omogućen samo ograničen pristup hitnim službama.

Komisija je dodijelila 8,56 milijuna EUR za pomoć stanovništvu pogodenom sukobima i za jačanje kapaciteta za pripravnost u slučaju katastrofe. Među sektorima kojima je dodijeljena pomoć bili su: zaštita, zdravstvena skrb, voda i sanitarni uvjeti za najranjivije skupine, obrazovanje u izvanrednim situacijama i pripravnost u slučaju katastrofe.

Haiti

Haiti se tijekom godine suočio s velikom nesigurnošću u opskrbi hranom te je više od 1,3 milijuna ljudi bilo u teškoj krizi povezanoj s opskrbom hranom. Učestalost akutne pothranjenosti kod djece mlađe od pet godina i dalje je bila velika, a na nekoliko lokacija veća i od kritičnih razina koje je utvrdila Svjetska zdravstvena organizacija. Više od dvije godine nakon uragana Matthew, više od 140 000 pogodenih kućanstava i dalje nije imalo pristup skloništima otpornima na potrese, kao ni vodi i sanitarnim sustavima.

EU je 2018. potrošio 12 milijuna EUR na akutnu nesigurnost u opskrbi hranom i na potporu koordinaciji humanitarnih operacija. Nadalje, 3,4 milijuna EUR uloženo je u inicijative za jačanje pripravnosti u slučaju katastrofe kojima se podupiru kapaciteti za brzi odgovor, tehnike izgradnje skloništa otpornih na katastrofe i pripravnost na suše. EU je pružio pomoć i u neprehrambenim proizvodima u vrijednosti od 0,2 milijuna EUR kao odgovor na potres u listopadu.

Afganistan

Stalni sukob koji traje već 18 godina prouzročio je sve veći broj civilnih žrtava i novih raseljavanja. Zemlju je pogodila i velika suša koja je imala ogromne posljedice za poljoprivrednu proizvodnju i pogodila je više od 13 milijuna ljudi. Od 600 000 novih interno raseljenih osoba i procijenjenih 820 000 izbjeglica (s osobnim ispravama i bez osobnih isprava) koji su se 2018. vratili iz Irana i Pakistana mnogima je bila potrebna pomoć. Otpriklike 13,5 milijuna ljudi suočilo se s nesigurnošću u opskrbi hranom, što je šest milijuna više nego prethodne godine.

Unatoč teškim sigurnosnim uvjetima EU je nastavio pružati pomoć za spašavanje života i na područjima koja ne podupiru drugi dionici. Za potporu operacijama pružanja pomoći 2018. dodijeljeno je 46 milijuna EUR.

Kriza u pogledu etničke skupine Rohingya

Nakon masovnog raseljavanja 2017. oko milijun izbjeglica bez državljanstva boravilo je 2018. u Cox's Bazaru u Bangladešu. Većina ih je živjela u ogromnom prenapučenom kampu i u potpunosti se oslanjala na humanitarnu pomoć, bez slobode kretanja i mogućnosti za bolje

životne uvjete. Zbog raseljavanja iz Mjanmara gotovo se utrostručilo ukupno stanovništvo Cox's Bazara te je dolazilo do napetosti s lokalnim zajednicama.

EU je osigurao 46 milijuna EUR humanitarne pomoći za krizu, u Bangladešu i u Mjanmaru, u obliku osnovne zdravstvene skrbi, vode, sanitarnih usluga, skloništa, prehrane, zaštite, psihološke pomoći i pomoći za smanjenje rizika od katastrofa.

Horizontalni prioriteti

Obrazovanje u izvanrednim situacijama

Europska komisija 2018. namijenila je 8,5 % svojeg proračuna za humanitarnu pomoć aktivnostima u području obrazovanja u izvanrednim situacijama u 34 zemlje (u iznosu od 91,6 milijuna EUR), premašivši time cilj od 8 % za tu godinu. Komisija je 2018. osigurala i sredstva za obrazovanje u izvanrednim situacijama u iznosu od 1,4 milijuna EUR u okviru Instrumenta za hitnu potporu u Grčkoj. Pomoć za obrazovanje u izvanrednim situacijama iskoristilo je 1,25 milijuna korisnika, čime im je omogućen pristup sigurnom i kvalitetnom obrazovanju u najosjetljivijim situacijama.

Komisija je u svibnju 2018. donijela i Komunikaciju o obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama¹. Novi okvir politike omogućit će EU-u da se na predvidljiviji, fleksibilniji i djelotvorniji način koristi resursima na temelju sveobuhvatnog i koordiniranog pristupa utemeljenog na povezanosti humanitarne pomoći i razvoja te jasnih strateških prioriteta. Države članice EU-a potvrstile su okvir politike zaključcima Vijeća² donesenima u studenome 2018.

Pomoć u novcu

U velikom dogovoru postignutom na Svjetskom humanitarnom sastanku na vrhu međunarodna je zajednica priznala da su novčani prijenosi često učinkovitiji i isplativiji od drugih oblika pomoći, što je ponovno potvrđeno i u Smjernicama za novčane prijenose (studenji 2017.). Osim što se smanjuju transakcijski troškovi, pomoć izravno dopire do korisnika i njome se ostvaruje maksimalan učinak i dobra vrijednost za uloženi novac. Osim toga, novčanim prijenosima podupiru se lokalna tržišta i postavljaju temelji za oporavak i otpornost zajednica.

Europska komisija iskoristila je sve mogućnosti da poveća upotrebu gotovine, što se uspješno provodilo u operacijama u Turskoj, Grčkoj, Somaliji, Libanonu, Jordanu, Afganistanu i Iraku.

Inovacije i sudjelovanje privatnog sektora

Komisija se 2018. uključila u globalnu raspravu o humanitarnim inovacijama i sudjelovanju privatnog sektora, posebno na godišnjem sastanku Svjetskog gospodarskog foruma, segmentu

---

¹ Komunikacija o obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama (COM(2018) 304 final od 18.5.2018.)

² Zaključci Vijeća o obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama (12817/18 od 26. studenoga 2018.)

o humanitarnim pitanjima Gospodarskog i socijalnog vijeća (ECOSOC) i u Općoj skupštini UN-a.

Komisija je nastavila podupirati razvoj inovativnih pristupa iskorištanjem mogućnosti koje nude programi EU-a za istraživanje i inovacije. Na primjer, 2018. uvedene su tri nagrade Obzor 2020. Europskog vijeća za inovacije, koje su od izravne važnosti za humanitarni sektor: nagrada za pristupačnu visoku tehnologiju za pružanje humanitarne pomoći (*Affordable High-Tech for Humanitarian Aid*), nagrada za sustav ranog upozoravanja na epidemije (*Early Warning for Epidemics*) i nagrada za lance blokova za društveno dobro (*Blockchains for Social Good*).

Vodstvo EU-a u okviru poziva na djelovanje za zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja u kriznim situacijama

Od lipnja 2017. do prosinca 2018. Komisija je predvodila svjetsku humanitarnu inicijativu pod nazivom „Poziv na djelovanje za zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja u kriznim situacijama”. Ta globalna inicijativa okuplja 82 partnera (države, donatore, međunarodne organizacije i nevladine organizacije) s ciljem poticanja promjena i jačanja odgovornosti u humanitarnom sustavu kako bi se riješilo pitanje rodno uvjetovanog nasilja u najranijim fazama krize. Komisija je aktivno sudjelovala u toj inicijativi od njezina pokretanja (2013.) te je postala njezin globalni predvodnik u lipnju 2017.

Tijekom 2017. i 2018. Europska komisija dodijelila je oko 62 milijuna EUR humanitarne pomoći za sprječavanje seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja i odgovor na to nasilje diljem svijeta.

Program „ECHO Flight” (Afrika) i potpora uslugama humanitarnog zračnog prijevoza

Usluge humanitarnog zračnog prijevoza ključne su za dopiranje do osoba kojima je potrebna pomoć, posebno kada je infrastruktura nepouzdana. Osim za prijevoz humanitarne pomoći i humanitarnih radnika, usluge humanitarnog zračnog prijevoza upotrebljavaju se i za medicinske i sigurnosne evakuacije.

Komisija pruža vlastite usluge humanitarnog zračnog prijevoza „ECHO Flight”, s centrima u Keniji, Ugandi, DR Kongu i Maliju. Tom je uslugom, kojoj je na raspolaganju šest zrakoplova, 2018. pružena potpora humanitarnom osoblju koje je radilo na više od 250 projekata, pri čemu je prevezeno 26 176 humanitarnih radnika i oko 230 tona tereta. Proračun za uslugu „ECHO Flight” iznosio je 14,6 milijuna EUR, a usluge su bile besplatne za partnere i humanitarne organizacije.

Komisija je pružila potporu i drugim neprofitnim pružateljima usluga humanitarnog zračnog prijevoza. Komisija je 2018. iznosom od 24,5 milijuna EUR pridonijela usluzi humanitarnog zračnog prijevoza u okviru Svjetskog programa za hranu Ujedinjenih naroda te je izdvojila 750 000 EUR za operacije u Afganistanu koje je provodila organizacija Mission Aviation Fellowship.

Sažetak evaluacija izvršenih 2018.

Sveobuhvatna evaluacija humanitarne pomoći EU-a u razdoblju 2012.–2016.

U evaluaciji je zaključeno da je EU principijelan i jedinstven donator koji pruža pomoć utemeljenu na potrebama, kao što su i njegov pristup partnerstvima, njegova mreža na terenu i njegovi doprinosi oblikovanju humanitarnog sustava. Utvrđeno je da je dodjela proračunskih sredstava primjerena za odgovaranje na potrebe ciljanog stanovništva i ostvarenje ciljeva humanitarne pomoći te da je potaknuta sveobuhvatnim i pouzdanim procjenama potreba. Općenito, mjere su ocijenjene kao troškovno učinkovite.

Područja za koja je utvrđeno da ih je potrebno doraditi uključuju: razvoj boljeg programskog pristupa partnerstvima između EU-a i njegovih partnera; povećanje uključenosti lokalnih partnera u provedbi; povećanje uspješnih inovativnih pristupa i poboljšano izvješćivanje; poticanje sinergija s aktivnostima civilne zaštite; i bolje priopćavanje načela strateških smjernica EU-a.

Evaluacija humanitarne logistike u okviru civilne zaštite i humanitarnog djelovanja EU-a, 2013.–2017.

Evaluacija je obuhvatila ulaganja Komisije u usluge humanitarnog zračnog prijevoza, inicijative za poboljšanje sustava humanitarne logistike i financiranje logističkih elemenata projekata Komisije. U njoj je zaključeno da ulaganja Komisije u logističke centre i ospozobljavanje te potpora Komisije razvoju Svjetskog logističkog klastera (*Global Logistics Cluster*) imaju dugoročne koristi. Štoviše, potpora uslugama zračnog prijevoza i dalje je vrlo važna.

U evaluaciji je preporučeno da Komisija razvije politiku humanitarne logistike te da u okviru sporazuma o partnerstvu, procjene kriza i alata za planiranje veću pozornost posveti logistici. Predloženi su i načini za daljnje poticanje vodstva u području logistike, u suradnji s drugim humanitarnim dionicima kako bi se postigla učinkovitost i poboljšali rezultati.

Evaluacija intervencije EU-a u području humanitarne pomoći u regiji afričkih Velikih jezera, 2013.–2017.

Tom je evaluacijom provedena ocjena humanitarnih intervencija EU-a u regiji afričkih Velikih jezera u razdoblju 2013.–2017. Dodijeljena proračunska sredstva nisu bila razmjerna rastućim potrebama u regiji, što je značilo da je Komisija morala ograničiti svoje intervencije na temeljnu zadaću spašavanja života. Unatoč tomu, donesena strategija prilagođena je razvoju potreba, postignuta je visoka razina uskladenosti među aktivnostima i Komisija je imala ključnu ulogu u strukturama za koordinaciju humanitarnih djelovanja u regiji.

Evaluacijom su utvrđeni specifični aspekti koji pridonose učinkovitosti Glavne uprave ECHO, npr. snažni postupci praćenja. Utvrđeno je da ima prostora za poboljšanje u pogledu postupaka za „ponovno podnošenje zahtjeva“ (tj. za ponovnu dodjelu bespovratnih sredstava partneru u provedbi za nastavak određene aktivnosti) i/ili u pogledu višegodišnjih projekata.

Proračun za 2018.

1. Popis sporazuma o financiranju koje je Komisija sklopila u području humanitarne pomoći³:

Sporazumi o humanitarnoj pomoći koje je sklopio EU dostupni su na internetskim stranicama sustava finansijske transparentnosti (*Financial Transparency System – FTS*)

2. Izvršenje proračuna za humanitarnu pomoć 2018.

IZVRŠENJE PRORAČUNA EU-a ZA 2018.

Osim vanjskih namjenskih prihoda od država članica

Regija/zemlja	Iznos	%
Afrika	651	37 %
Sudan i Južni Sudan	86	
Središnja Afrika	95	
Velika jezera	70	
Rog Afrike	200	
Južna Afrika, Indijski ocean	11	
Zapadna Afrika	160	
Sjeverna Afrika	19	
Afrika	10	
Bliski istok i istočno susjedstvo	552	32 %
Bliski istok	474	
Istočno susjedstvo	79	
Azija, Pacifik	116	7 %
Jugozapadna i srednja Azija	57	
Jugoistočna Azija i Pacifik	59	
Latinska Amerika, Karibi	73	4 %
Latinska Amerika	52	
Karibi	21	
Katastrofe u cijelom svijetu	36	2 %
Civilna zaštita	41	2 %
Volonteri za humanitarnu pomoć EU-a	19	1 %

³ Uključujući imena predmetnih partnerskih organizacija.

DODATNE INFORMACIJE I IZVORI

- Opće informacije o Glavnoj upravi
ECHO:
<http://ec.europa.eu/echo/en>
- Financijske informacije o aktivnostima Komisije u području humanitarne pomoći 2018.:
https://ec.europa.eu/echo/financing-decisions-hips-2018_en
- Operativne informacije iz prethodnih godina:
http://ec.europa.eu/echo/about/annual_reports_en.htm
- Godišnje izvješće o radu za 2018., Glavna uprava ECHO:
https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2018-european-civil-protection-and-humanitarian-aid-operations-echo_en
- Godišnje izvješće o upravljanju i uspješnosti za 2018.:
<https://ec.europa.eu/info/node/10237>
- Izvješća o evaluacijama Glavne uprave ECHO:
http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Podaci o finansiranju humanitarne pomoći Europske komisije i država članica: <https://webgate.ec.europa.eu/hac/>

Popis partnera koji su potpisali Okvirno partnerstvo za 2014.

<http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/weblistpartners.pdf>